

DIVED

buokčal gillii ja kultuvrii • sukella kieleen ja kulttuuriin • dyk i diversitet

Kieli- ja kulttuuritietoisen opettajuuden ja opettajankoulutuksen edistäminen

Kiia Kuusento

kiia.k.kuusento@utu.fi

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

Undervisnings-
och kultur-
ministeriet

TURUN
YLIOPISTO

TAMPEREEN
YLIOPISTO

UNIVERSITY
OF OULU

Åbo Akademi
University

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

DivEd

Mikä on DivEd?

- kieli- ja kulttuuritietoisen opettajuuden ja opettajankoulutuksen kehittämishanke
- tavoitteena on kieli- ja kulttuuritietoisen toimintakulttuurin ja osaamisen edistäminen
 - **opettajankoulutus**
 - perusopetuksen ja lukiokoulutuksen **opettajat**

Miksi kieli- ja kulttuuritietoisuus on tärkeää?

- Koulutuksellinen oikeudenmukaisuus
- Lukutaito
- PISA
- Kasvava monikielisten oppijoiden määrä

Käytänteet

- 1) Identiteetti ja kulttuurinen kompetenssi
- 2) Opetus- ja ohjausstrategiat
- 3) Eriyttävä arviointi
- 4) Monikielisyys
- 5) Kielen haasteet
- 6) Koulun, kodin ja yhteisön yhteistyö
- 7) Koulutuksellinen oikeudenmukaisuus

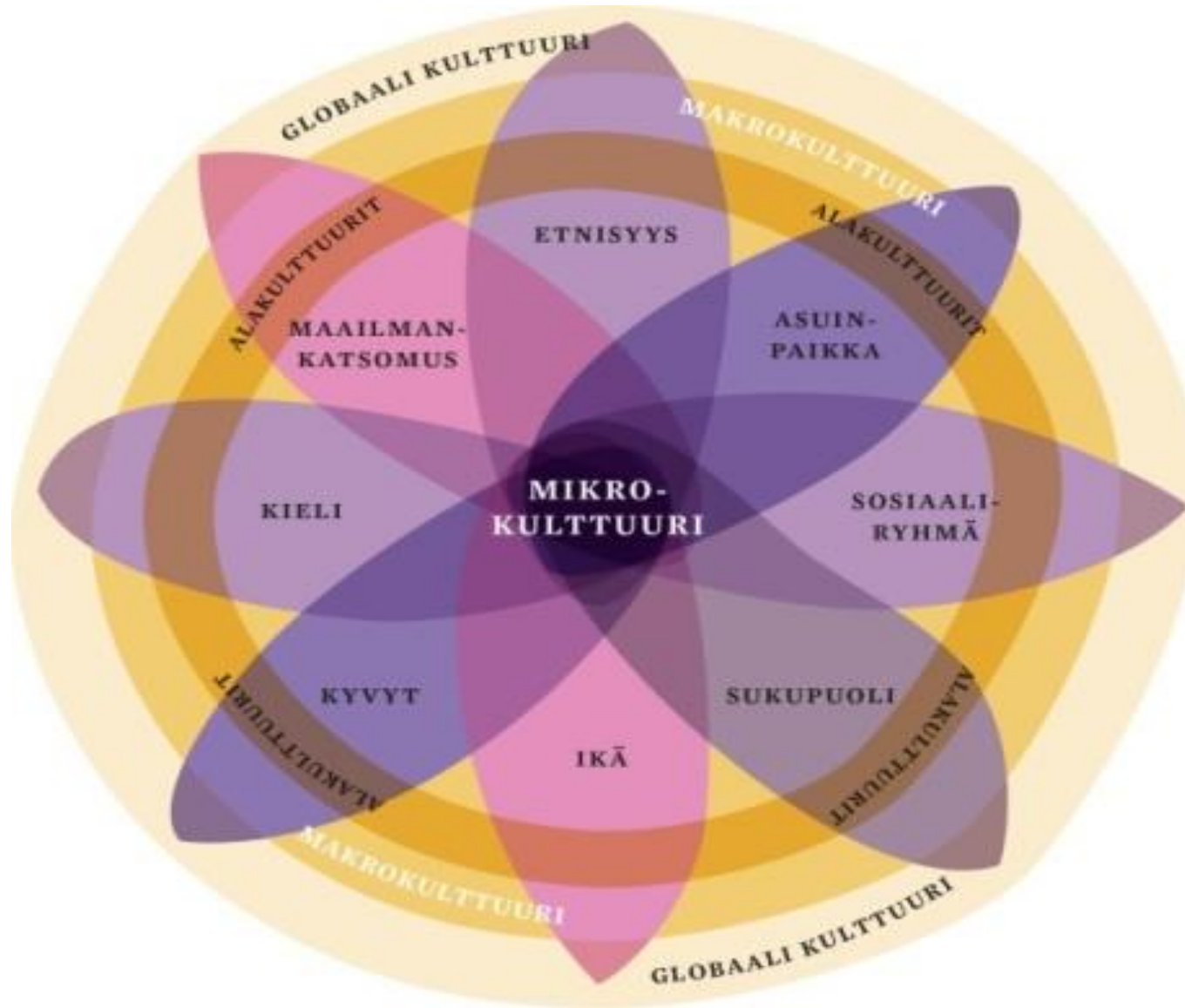
Miten eri kulttuurit ja kielet näkyvät koulussa?

- Näkyykö koulussa eri kielet ja kulttuurit?
- Mitä kieliä ja kulttuureita koulussa arvostetaan?
- Saako koulussa (tunneilla, käytävillä, välitunnilla...) puhua vain suomea?

Kulttuuritietoisuus (OPS 2014)

Kulttuurinen moninaisuus sisältää mm. etnisyyden, kielen, uskonnon, sukupuolikysymykset, seksuaalisen suuntautumisen, vammaisuuden sekä syrjäytymisen ja sosioekonomisen taustan.

Kulttuuritietoinen opetus vahvistaa luovuutta ja kulttuurisen moninaisuuden kunnioitusta, edistää vuorovaikutusta kulttuurien sisällä ja niiden välillä ja luositen pohjaa kulttuurisesti kestäväälle kehitykselle ja aidolle vuorovaikutukselle sekä yhteisöllisyydelle.

Räsänen, M. (2015). *Visuaalisen kulttuurin monilukukirja*. Aalto-yliopiston taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu.

Kulttuurisesti vastuullinen opetus...

- ymmärtää kulttuurista erilaisuutta.
- perustuu kulttuurisesti vastuulliseen opetussuunnitelmaan ja käyttää kulttuurisesti moninaista oppimateriaalia.
- luo oppivan yhteisön, joka tukee kaikkien jäseniensä koulumenestystä.
- on kielitietoista.
- ottaa huomioon oppijoiden erilaiset taustat.
- edistää koulutuksellista tasa-arvoa.

Gay, G. (2002). *Preparing for Culturally Responsive Teaching*. Journal of Teacher Education.

Raksoliinin orustaminen

On hyvin tärkeää saada tietoa raksoliinista. Raksoliini on sienterin uusi muoto. Sitä orustetaan Seristanissa. Seristanilaiset kourtavat suuria määriä velonia ja sitten joukuvat sen avetakseen raksoliinia. Raksoliini saattaa tulevaisuudessa sienterin tarauksen vuoksi osoittautua yhdeksi ähväkimmistä nesauksistamme.

- Mikä raksoliini on?
- Missä raksoliinia orustetaan?
- Miten raksoliinia avetaan?
- Miksi on tärkeää tuntea raksoliini?

Saako olla suomea

Kielitietoisuus (OPS 2014)

- Jokainen opettaja on kielellinen malli ja oman oppiaineensa kielen opettaja.
- Kielet ovat oppimisen kohde ja väline.

Kielitietoisessa koulussa ymmärretään kielen keskeisyys kasvamisessa, oppimisessa, yhteistoiminnassa, identiteettien rakentumisessa ja yhteiskuntaan sosiaalistumisessa.

Kielitietoisuuden osa-alueet

1. Tieto kielistä ja niiden rakenteista
2. Tieto oppiaineiden kielestä; koulun kieli vs. arjen kieli
3. Monikielisyyden tukeminen

Kielet koulukontekstissa

Peruskielitaito = arkinen perussanasto ja rakenteet
(basic everyday language)

Opiskelukielitaito = abstraktimpi sanasto ja rakenteet
(essential academic language)

Oppiainekohtainen kielitaito = oppiaineille tyypilliset termit ja sanasto
(discipline specific language)

Koulun toimintaan ja toimintakulttuuriin liittyvä kielitaito
(school navigational language)

Vollmer, 2015

Opiskelun kieli

DIVED

saada aikaan

vaikuttaa

perustua

johtua

koostua

erota

riippua

toisaalta

kun taas

puolestaan

ensin

sitten

lopulta

välttämätön

otaksuttu

Oppiainekohtainen kieli: historia

- keisari, kuningas, suuriruhtinas
- kauppasaarto, valtiopäivät, vaalit, säädyt
- vakuuttaa, julistaa, johtua, olla seurausta jostakin, vaikuttaa, valloittaa
- ensin, sitten, sen jälkeen, lopulta
- toisaalta, kun taas, puolestaan

kaatua???

Monikielisyyden tukeminen

- työskentely eri kielillä, esim. ryhmä- ja parityöt
- yhteistyö oman äidinkielen ja omakielisen opettajan sekä kotien kanssa
- sanakirjojen käyttö, esim. kokeessa
- kirjallinen informaatio eri kielillä, esim. kyltit ja esineiden nimet
- erikielisiä aamunavauksia

Helppoja keinoja lisätä kielten arvostusta

- tervehdykset
- onnittelulaulut
- asioita eri kielillä koulun seinillä: tervetuloa, lukuja, ruokia jne.
- Language of the Month
- postikortteja eri maihin eri kielillä
- kieli- ja kulttuuriviikot
- äidinkielen päivä
- kielikerhot
- erikieliset kouluvaarit tai -mummot
- kummitoiminta

Kiitos!

DIVED

Ota yhteyttä:

kiia.k.kuusento@utu.fi

050 512 8564